

Spravodajca 05/2020

V tomto Spravodajcovi chceme uviesť informácie, týkajúce sa situácie vyvolanej koronavírusom v nadväznosti na prvé zákony, ktoré boli schválené parlamentom v skrátanom legislatívnom konaní dňa 2.a 3.4.2020. Novely sa týkajú Zákonníka práce (ZP) a Zákona o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti, ktorý upravuje oblasti spadajúce pod MFSR (dane, účtovníctvo, finančná pomoc). Tiež sa upresnili podmienky projektu na podporu udržania pracovných miest v zmysle Zákona o službách zamestnanosti (ZoSZ). Nižšie uvedené skutočnosti nadväzujú na informácie uvedené v Spravodajcoch 02, 03, 04/2020.

Opatrenia pre veľké podniky vláda zatiaľ oficiálne nezverejnila. Ich zverejnenie sa očakáva na budúci týždeň. Ďalej sa očakáva schválenie zákona, ktorý bude riešiť odklad splácania úverov poskytnutých bankami z dôvodu koronakrízy.

1. Novela Zákonníka práce

Novela ZP prináša pre obdobie krízovej situácie a pre nasledujúce 2 mesiace po jej skončení nasledovné zmeny:

- zamestnávateľ je oprávnený nariadiť home-office, ak to dohodnutý druh práce umožňuje;
- zamestnanec má právo na home-office, ak to dohodnutý druh práce umožňuje a na strane zamestnávateľa nie sú vážne dôvody, ktoré by to neumožňovali;
- pre oznámenie čerpania dovolenky zamestnancovi sa pre zamestnávateľa skrátila lehota na najmenej sedem dní pred čerpaním dovolenky, pre čerpanie tzv. starej dovolenky (nevyčerpaná dovolenka z predchádzajúceho roka) na najmenej dva dni pred čerpaním dovolenky;
- zníženie náhrady mzdy zo 100% na 80% priemerného zárobku zamestnanca (najmenej však na úroveň minimálnej mzdy), ak zamestnanec nemôže v čase krízovej situácie vykonávať prácu (prekážka na strane zamestnávateľa); ak má zamestnávateľ so zástupcami zamestnancov v písomnej dohode dohodnutých najmenej 60% priemerného zárobku, táto dohoda platí aj po novele;
- zamestnávateľ je povinný zaradiť zamestnanca, ktorý sa vrátil z karantény, pracovnej neschopnosti alebo ošetrovania člena rodiny na pôvodnú prácu a pracovisko

2. Projekt na podporu udržania pracovných miest

Opatrenia na podporu udržania pracovných miest zavádzajú príspevky na udržanie pracovných miest (viď Spravodajca 4/2020). Príspevky sa poskytujú za obdobie od 12.3.2020 do konca kalendárneho mesiaca, v ktorom bude mimoriadna situácia zrušená.

Pre poskytnutie príspevku sa za zamestnávateľa považuje:

- právnická osoba, ktorá má sídlo alebo sídlo svojej organizačnej jednotky na území SR;
- fyzická osoba, ktorá má na území SR pobyt a zamestnáva fyzickú osobu v pracovnom pomere alebo v obdobnom pracovnom vzťahu;
- organizačná zložka zahraničnej právnickej osoby alebo zahraničnej fyzickej osoby s pracovnoprávnou subjektivitou, ktorá je oprávnená podnikáť na území SR podľa osobitného predpisu

- právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá vykonáva niektoré činnosti podľa zákona o službách zamestnanosti.

Osobitné podmienky pre poskytnutie príspevku pre zamestnávateľa sú:

- vyplatiť zamestnancovi náhradu mzdy vo výške 80 % jeho priemerného zárobku,
- záväzok, že 2 mesiace po mesiaci, za ktorý žiada príspevok, neskončí pracovný pomer, resp. neurobí právny úkon, ktorým by skončil pracovný pomer so zamestnancom výpoveďou alebo dohodou z organizačných dôvodov,
- predložiť údaj o stave zamestnancov k 31.3.2020,

Príspevok bude poskytovať miestne príslušný úrad práce v ktorého obvode zamestnávateľ udrží pracovné miesta.

Žiadatelia príspevku budú povinní na účely poskytnutia príspevku preukázať čestným vyhlásením:

- splnenie osobitných podmienok pre poskytnutie príspevku (viď vyššie);
- splnenie ďalších podmienok podľa § 70 ods. 7 zákona o službách zamestnanosti (napr. splnenie daňových povinností, sociálneho a zdravotného poistenia, neporušil zákaz nelegálneho zamestnávania; nie je v konkurze, likvidácii, neeviduje záväzky voči zamestnancom po splatnosti)
- pokles tržieb v čase vyhlásenia stavu núdze.

U zamestnávateľov s povinne uzatvorenými prevádzkami je zamestnávateľovi poskytnutý príspevok formou úhrady náhrady mzdy zamestnanca vo výške 80 % jeho priemerného zárobku, najviac vo výške 1 100 EUR.

Maximálna celková výška príspevku pre jedného žiadateľa je 800 000 EUR spolu na celé obdobie realizácie podpory.

U zamestnávateľov, ktorí nemali povinnosť uzavrieť svoje prevádzky, sa príspevky štátu budú posudzovať podľa poklesu tržieb, a to nasledovne:

- pri poklese o 20 percent, príspevok na zamestnanca bude 180 EUR, v marci 90 EUR
- pri poklese o 40 percent, príspevok na zamestnanca bude 300 EUR, v marci 150 EUR
- pri poklese o 60 percent, príspevok na zamestnanca bude 420 EUR, v marci 420 EUR
- pri poklese o 80 percent, príspevok na zamestnanca bude 540 EUR; v marci 270 EUR

Maximálna výška príspevku na jedného žiadateľa je 200 000 EUR/mesačne. Maximálna celková výška príspevku pre jedného žiadateľa je 800 000 EUR spolu na celé obdobie realizácie podpory.

Pokles tržieb sa bude posudzovať nasledovne:

- ak zamestnávateľ podnikal v rovnakom mesiaci roku 2019, porovnajú sa tržby v príslušnom mesiaci roku 2020 voči tomuto mesiacu v roku 2019 (napr. marec 2019 / marec 2020);
- ak zamestnávateľ podnikal celý rok 2019 a mal nerovnomerné príjmy, môže porovnať tržby v aktuálnom mesiaci voči mesačnému priemeru v roku 2019; túto metódu si nemôže zvoliť zamestnávateľ, ktorý nepodnikal celý rok 2019;

- ak zamestnávateľ nepodnikal v rovnakom mesiaci minulého roka, porovnajú sa tržby za aktuálny mesiac voči februáru 2020; oprávnení sú zamestnávateľia, ktorí vykonávali zárobkovú činnosť len časť roka 2019 alebo noví, ktorí začali vykonávať zárobkovú činnosť najneskôr k 1.2.2020.

Informácie k príspevkom je možné nájsť na stránkach www.mpsvr.sk a www.pomahameludom.sk Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Na stránkach sa nachádzajú:

- informácie k príspevkom,
- žiadosť aj manuál na vyplnenie.

3. Zákon o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti - daňové a účtovné predpisy, finančná pomoc

Správa daní

Zmeškanie lehôt bude daňovníkovi odpustené za podmienky, že predmetný úkon vykoná najneskôr do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie.

Daňové kontroly sa na žiadosť daňovníka prerušujú, okrem prípadov, keď je predmetom daňovej kontroly kontrola oprávnenosti nadmerného odpočtu. V takom prípade môže správca dane vydať čiastkový protokol k čiastke, ktorá daňovníkovi s určitosťou patrí.

Za daňový nedoplatok sa nepovažuje dlžná suma dane, ktorej lehota splatnosti uplynie počas obdobia pandémie a ktorú daňový subjekt zaplatí alebo odvedie do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie.

Daň z príjmov, účtovníctvo – upravené lehoty

Zákon o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti mení termíny na podanie daňových priznaní k dani z príjmov. Lehota na podanie daňového priznania k dani z príjmov sa posúva na koniec kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie. V rovnakej lehote musí daňovník daň z príjmov aj zaplatiť.

U daňovníkov, u ktorých posledný deň lehoty na podanie daňového priznania pripadne na obdobie pandémie, možnosť predĺženia lehoty v zmysle príslušných ustanovení zákona o dani z príjmov (o 3 resp. 6 kalendárnych mesiacov) zostáva zachovaná. Ak lehota na podanie daňového priznania uvedená v oznámení o predĺžení uplynie počas trvania pandémie, uplatní sa vyššie uvedená lehota konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie.

Zákon neupravuje, v akej výške sa budú platiť preddavky na daň z príjmov u daňovníkov, ktorí podali priznanie v riadnej lehote do 31. marca 2020. Pretože upravená lehota na podanie daňového priznania bola prijatá retroaktívne, nie je jasné, či títo daňovníci majú naďalej počítat preddavky z daňovej povinnosti 2018, alebo počnúc aprílom 2020 ich majú platiť vo výške podľa daňovej povinnosti 2019.

Predpokladáme, že tieto a iné nejasnosti sa ešte budú upresňovať.

Medializované opatrenie k jednorazovému odpočtu neuplatnených daňových strát nie je ešte upravené zákonom.

Prehľad vybraných zmenených lehôt v zmysle Zákona o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti:

- Lehoty v zmysle zákona o účtovníctve vrátane povinnosti uloženia účtovných dokumentov do registra účtovných závierok - koniec tretieho kalendárneho mesiaca po skončení obdobia pandémie alebo lehota na podanie daňového priznania, podľa toho čo uplynie skôr
- Podanie daňového priznania k dani z príjmov (vrátane poukázania podielu zaplatenej dane) - koniec kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie
- Podanie vyhlásenia o poukázaní podielu zaplatenej dane (ak sa nepoukazuje v daňovom priznaní) - koniec druhého mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie
- Hlásenie o vyúčtovaní dane a o úhrne príjmov zo závislej činnosti (ročné hlásenie) - koniec druhého kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie
- Ročné zúčtovanie dane - koniec kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie
- Doručenie dokladu o vykonanom ročnom zúčtovaní - koniec druhého kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie

Finančná pomoc v malých a stredných podnikoch

Opatrenia v oblasti finančnej pomoci sú vo forme finančnej záruky za úver a úhrady úrokov z úveru poskytnutého bankou (bonifikácia úroku).

Poskytovateľom bude MF SR a sprostredkovateľmi Exportno-importná banka Slovenskej republiky a Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s.

Zákon upravuje podmienky, za ktorých sa záruky za úver a bonifikácia úroku poskytuje.

4. Novela zákonov o sociálnom a zdravotnom poistení

V zmysle novely zákonov o sociálnom a zdravotnom poistení sa pri odvodoch za zamestnávateľa za mesiac marec 2020 posúva splatnosť do 31.7.2020. Uvedené platí u zamestnávateľov u ktorých je z dôvodu koronakrízy pokles obratu viac ako 40%.

Ďalšie mesiace budú riešené nariadením vlády.

Materiál uvedený v tomto Spravodajcovi má len informatívny charakter a nenahrádza právne a daňové poradenstvo. Ak by došlo pri použití týchto všeobecných informácií k nesprávnej interpretácii, nemôžeme znášať zodpovednosť za prípadné chyby a nezodpovedáme za žiadne škody, ktoré by mohli vzniknúť ich použitím. Pri riešení konkrétnych záležitostí Vám odporúčame obrátiť sa na pracovníkov našej kancelárie.